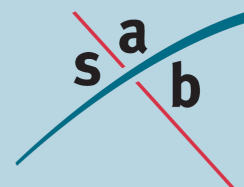

Quick scan flora en fauna

Hoorn, Siriusstraat

Broomans BV

Datum: 10 maart 2016
Projectnummer: 160107

SAB
Postbus 479
6800 AL Arnhem
tel: 026 - 357 69 11
fax: 026 - 357 66 11

Auteur: V. Hommersen
Tweede lezer: S. van der Zon
Projectleider: T. van der Zande
Project: Hoorn, Siriusstraat
Projectnummer: 160107

INHOUD

1	Inleiding	3
1.2	Plangebied	3
1.3	Toekomstige situatie	5
2	Wettelijk kader	6
2.1	Gebiedsbescherming	6
2.2	Soortenbescherming	7
3	Quick scan flora en fauna	10
3.1	Onderzoeksmethode	10
3.2	Gebiedsbescherming.	10
3.3	Soortenbescherming	13
4	Conclusie	22
4.1	Gebiedsbescherming	22
4.2	Soortbescherming	22
5	Advies	24
5.1	Aanvullend onderzoek Flora- en faunawet	24
5.2	Zorgplicht	25
5.3	Broedende vogels	25
5.4	Aanbevelingen	25
5.5	Vervolgstappen	25

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

1 Inleiding

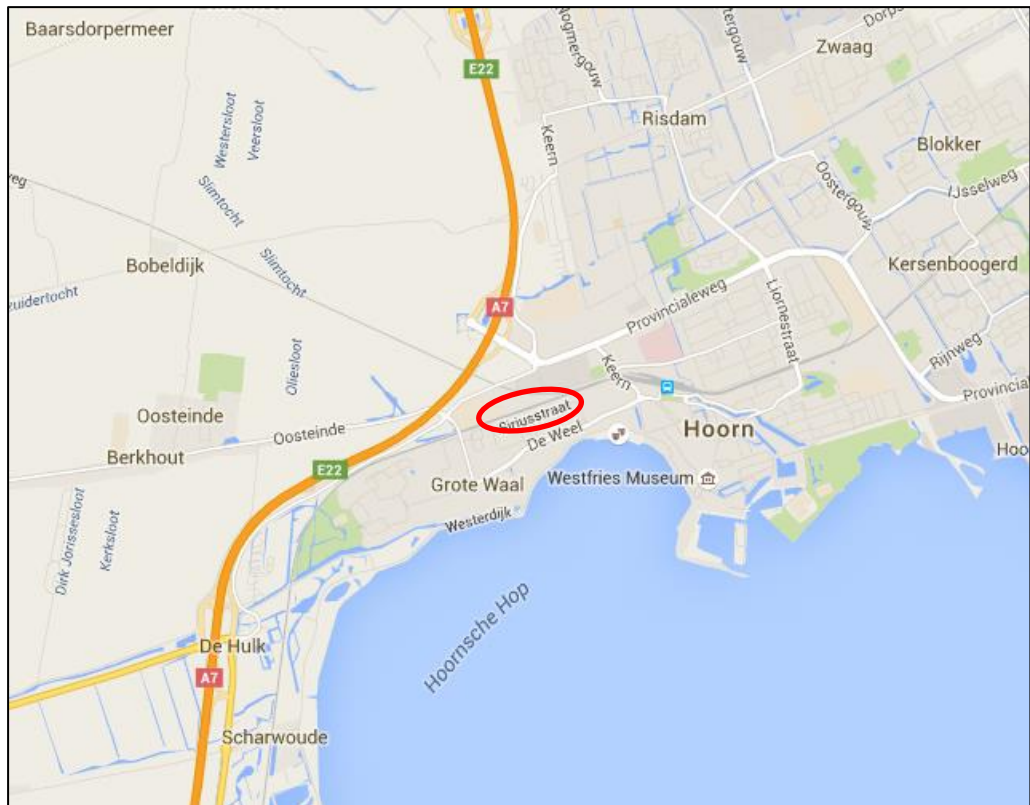
1.1 Aanleiding

Rond de Siriusstraat te Hoorn is men voornemens om nieuwbouw te realiseren. Hiertoe wordt de bestaande bebouwing gesloopt. Dit betreft 7 flatgebouwen met de daartussen gelegen bijgebouwen. Ook zullen er enkele bomen worden verwijderd. Bij alle ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden, dient eerst een onderzoek uitgevoerd te worden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (*gebiedsbescherming*), de Flora- en faunawet (*soortenbescherming*) en eventuele andere betrokken natuurregeling. Uit dit onderzoek moet blijken of met de ingrepen negatieve effecten op beschermde gebieden en soorten zijn te verwachten en of daarvoor respectievelijk een vergunning of ontheffing noodzakelijk is.

1.2 Plangebied

Het plangebied ligt in het zuidwesten van Hoorn (regio West-Friesland, provincie Noord-Holland). Hoorn is gelegen aan het Markermeer en ligt op ongeveer 40 kilometer ten noorden van Amsterdam. De omgeving van Hoorn kenmerkt zich door agrarische gronden, enkele rijks- en provinciale wegen (A7, N302, N506) en de nabije ligging tot het Markermeer. De omgeving van het plangebied kenmerkt zich voornamelijk door appartementencomplexen en volkstuinen. Ten zuiden, oosten en westen van het plangebied bevindt zich een woonwijk van woonhuizen en appartementencomplexen, ten noorden bevinden zich volkstuinen en de spoorlijn van Hoorn. De bomenrij langs de Siriusstraat staat in verbinding met het bomenrijke Dwaalpark, gelegen op ongeveer 1,3 kilometer ten westen van het plangebied.

Het plangebied wordt in het noorden begrensd door de spoorlijn van Hoorn, in het oosten door de Kometenstraat en de bomen ten oosten van het flatgebouw op de Zuidekruisstraat, in het zuiden door de Siriusstraat en de Weel en in het westen door de Sterrenweg. Navolgende afbeeldingen illustreren de globale ligging van het plangebied en geven een impressie van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Topografische kaart met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps. Bewerking: SAB.

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps. Bewerking: SAB.

Plangebied ten tijde van veldbezoek. 1 & 2) noordzijde van één van de flatgebouwen aan de Siriusstraat. 3) oostzijde van een flatgebouw aan de Siriusstraat, 4) oostzijde van flatgebouw aan de Zuiderkruisstraat, 5) zuidzijde van één van de flatgebouwen aan de Siriusstraat, 6) één van de bijgebouwen langs de Siriusstraat.

1.3 Toekomstige situatie

Voor de planontwikkeling is nog geen sprake van een uitgewerkt bouwplan. Uitgangspunt is dat de bestaande flatgebouwen en bijgebouwen zijn geamoveerd en dat op deze plek nieuwbouw is gerealiseerd. Om deze nieuwbouw te realiseren zal ook een deel van de bomen worden gekapt.

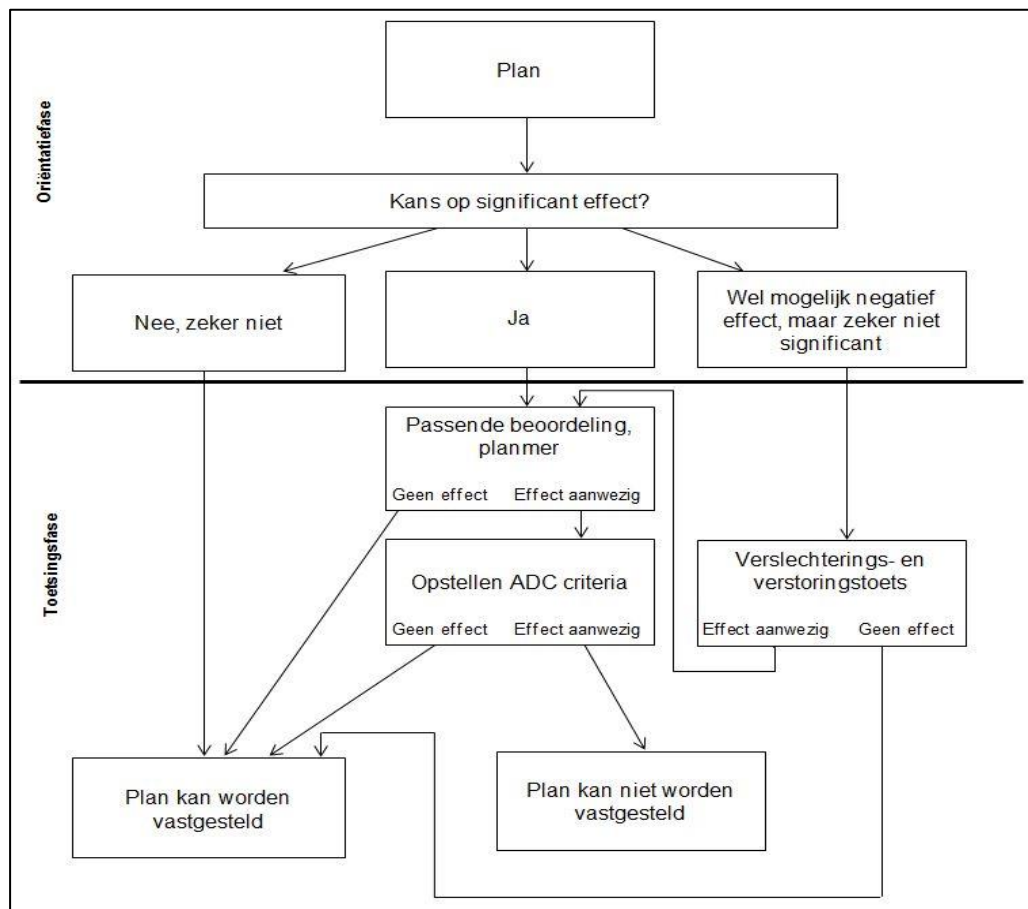
2 Wettelijk kader

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en verordeningen van de verschillende provincies aangaande onderwerpen als de Ecologische Hoofdstructuur en weidevogelgebieden. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Natuurbeschermingswet 1998

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europees Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebied (Natura 2000-gebieden). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. In deze wet zijn naast de Natura 2000-gebieden ook de Beschermde natuurmonumenten opgenomen. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Onderstaande afbeelding geeft een schematische weergave van de besluitvorming over plannen in relatie tot de Natuurbeschermingswet 1998 weer.

2.1.2 *Natuurnetwerk Noord-Holland, natuurverbindingen, ganzenfoerageergebied en weidevogelleefgebied*

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Natuur Netwerk Noord-Holland (voorheen EHS), ganzenfoerageergebied en weidevogelleefgebied. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft. Voor het Natuur Netwerk Noord-Holland (hierna: NNN) geldt dat geen negatieve effecten op de vastgestelde natuurdoelen mogen plaatsvinden. In ganzenfoerageergebieden en weidevogelleefgebieden mogen de ruimtelijke ingrepen geen negatieve effecten hebben op de broedende weidevogels en rustende en foeragerende ganzen. Ruimtelijke ingrepen zijn in bovengenoemde gebieden alleen toegestaan als ze de wezenlijke kenmerken en waarden niet aantasten. Onder bepaalde voorwaarden zijn ingrepen die deze waarden aantasten, wel toegestaan. Deze voorwaarden zijn beschreven in artikel 19 (voor NNN en natuurverbindingen) en artikel 25 (voor weidevogelleefgebied) van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). In alle gevallen geldt dat een aantasting, als deze wordt toegestaan, gecompenseerd moet worden, zodat de natuur er netto niet op achteruit gaat.

Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als NNN, ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied niet verankerd in de natuurwetgeving van de Rijksoverheid, maar opgenomen in de omgevingsvisie en -verordening van de provincie.

2.2 Soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. Deze wet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te veront- rusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te ver- storen (artikel 11).

2.2.1 *Beschermingscategorieën*

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen drie beschermingsregimes worden onderschei- den:

1. beschermingscategorie 1:
een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora-

en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast;

2. beschermingscategorie 2:
voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.
In een dergelijke gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;
3. beschermingscategorie 3:
voor ongeveer honderd zeldzame soorten geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen een in de wet genoemd belang dienen en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen van) leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Economische Zaken.

2.2.2 Vogels

Alle nesten van inheemse vogelsoorten zijn streng beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Nesten van een aantal vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Het betreft hier over het algemeen soorten die het gehele jaar gebruikmaken van hun nest, of niet in staat zijn om een eigen nest te bouwen. Er worden hierin vijf categorieën onderscheiden:

- 1 Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
- 3 Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruikmaken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Bij de vijfde en laatste categorie zijn de nesten jaarrond beschermd als er in de omgeving onvoldoende alternatieven zijn:

- 5 Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

2.2.3 Zorgplicht

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat voorafgaand aan sloop-, grond-, of bouwwerkzaamheden wordt gecontroleerd of dat negatieve gevolgen voor aanwezige soorten kunnen worden voorkomen door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

3 Quick scan flora en fauna

3.1 Onderzoeksmethode

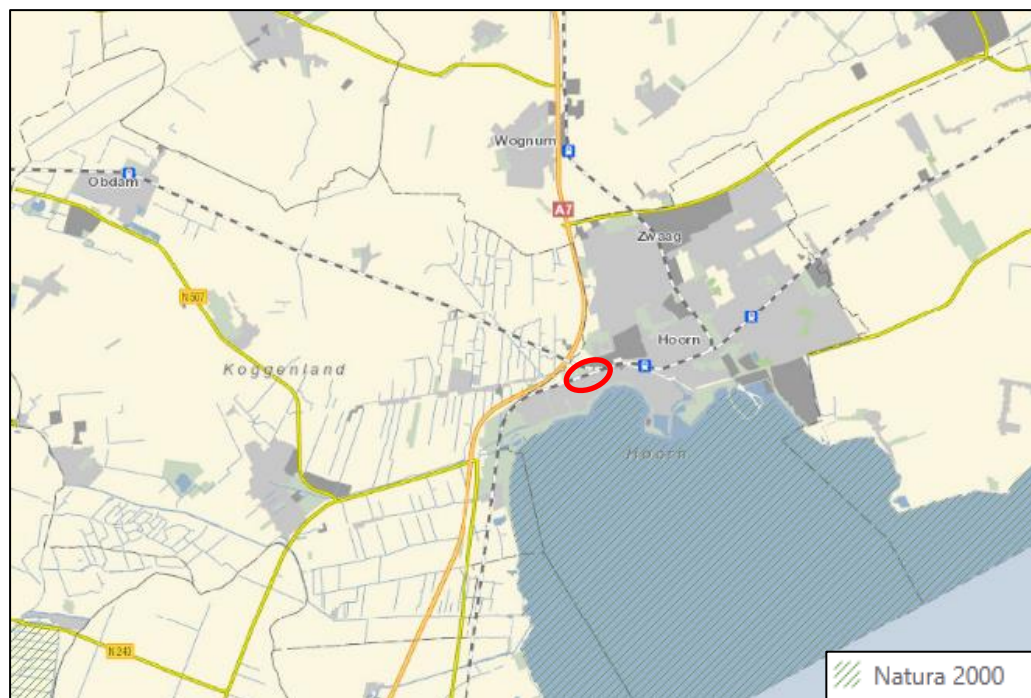
De quick scan flora en fauna is gebaseerd op een biotoopinschatting door een ecooloog van SAB. Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is gebruikgemaakt van de meest recente verspreidingsgegevens van soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB). Voor aanvullende visualisering van deze gegevens wordt gebruikgemaakt relevante literatuur. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 24 februari 2016 heeft een ecooloog van SAB het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en om de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Zowel het tijdstip (buiten de groeiperiode van planten en actieve periode van dieren) als het eenmalige karakter is hiervoor niet toereikend.

3.2 Gebiedsbescherming.

3.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt niet in een gebied dat in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is aangewezen (zie navolgende afbeelding).

Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden.

Bron: Natuurbeheerplan 2016, provincie Noord-Holland.

In een straal van 3 kilometer bevindt zich geen Beschermd Natuurmonument maar wel een Natura 2000-gebied. Dit betreft Natura 2000-gebied Markermeer en IJmeer, op ongeveer 280 meter ten zuiden van het plangebied. Op ongeveer 875 meter ten zuiden van het plangebied bevindt zich Natura 2000-gebied Polder Zeevang. Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 kilometer afstand van het plangebied.

Vanwege de tussengelegen woningen en bedrijvigheid zijn directe negatieve effecten van het plan op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied niet te verwachten. Bij indirecte negatieve effecten kan in dit geval vooral worden gedacht aan vermisting en verzuuring, verstoring door geluid, verstoring door licht, verstoring door trillingen en optische verstoringen. Echter, vanwege de bestaande achtergrondverstoring van de tussengelegen woningen en wegen, zijn storingsfactoren als geluid, licht en optische verstoring niet te verwachten. Voor trillingen geldt bovendien dat deze niet verder reiken dan 250 m (SBR, 2003). Het plangebied is ongeveer 280 meter verwijderd van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Trillingen reiken dus niet tot in het Natura 2000-gebied. Tevens wordt niet verwacht dat het plan een verhoogde stikstofdepositie veroorzaakt waardoor er sprake kan zijn van vermisting of verzuuring. Aangezien er ook in de huidige situatie al gebouwen in het plangebied staan, wordt het niet waarschijnlijk geacht dat de realisatie van nieuwbouw een verhoogde stikstofuitstoot of een verhoogde verkeersaantrekkende werking tot gevolg heeft. Er is in de nieuwe situatie derhalve geen sprake van een verhoogde stikstofdepositie in gebieden beschermd volgens de Nbwet 1998 als gevolg van de beoogde plannen. Negatieve effecten van het plan op nabijgelegen Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten zijn derhalve niet te verwachten. Nader onderzoek in de vorm van een Voortoets Natuurbeschermingswet 1998 wordt niet noodzakelijk geacht.

3.2.2 *Natuurnetwerk, natuurverbindingen, weidevogelleefgebied en ganzenfoerageergebied*

Het plangebied ligt niet in het NNN, een natuurverbinding, een weidevogelkerngebied of een ganzenfoerageergebied. Het dichtstbijzijnde gedeelte van het NNN bevindt zich op ongeveer 160 meter van het plangebied en betreft het Markermeer (aangewezen als NNN grote wateren). De dichtstbijzijnde natuurverbinding bevindt zich op ongeveer 1,8 kilometer afstand van het plangebied. Het dichtstbijzijnde weidevogelkerngebied betreft een scholeksterleefgebied en bevindt zich op ongeveer 475 meter ten noorden van het plangebied. Het dichtstbijzijnde ganzenfoerageergebied bevindt zich op ongeveer 7,9 kilometer ten zuiden van het plangebied. Navolgende afbeeldingen illustreren de globale ligging van het plangebied ten opzichte van het NNN, natuurverbindingen, weidevogelkerngebieden en ganzenfoerageergebieden.

Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van het NNN en natuurverbindingen. Bron: Natuurbeheerplan 2016, provincie Noord-Holland.

Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van het weidevogelkerngebieden. Bron: Natuurbeheerplan 2016, provincie Noord-Holland.

Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van het weidevogelkerngebieden. Bron: provincie Noord-Holland, 2016.

Aangezien het plangebied niet in het NNN, een natuurverbinding, een weidevogelleefgebied of een ganzenfoeragegebied ligt, vormt de ligging van het plangebied ten opzichte van deze gebieden geen beperkingen voor de beoogde plannen. Vanwege de afstand, tussenliggende wegen en bestaande achtergrondverstoring uit de kern van Hoorn zijn daarnaast geen negatieve effecten te verwachten op deze gebieden.

3.3 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben. In deze paragraaf zal enkel ingegaan worden op strikt beschermde soorten (beschermingscategorie 2 en 3) aangezien hiervoor geen algehele vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

3.3.1 Vaatplanten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFP komen in de buurt van het plangebied de strikt beschermde vaatplanten daslook (*Allium ursinum*), rietorchis (*Dactylorhiza majalis* subsp. *Praetermissa*), steenbreekvaren (*Asplenium trichomanes*), gele helm-bloem (*Pseudofumaria lutea*), tongvaren (*Asplenium scolopendrium*) en zwartsteel (*Asplenium adiantum-nigrum*) voor.

Twee van deze soorten vereisen een stabiele en natuurlijke groeiplaats. De biotoop van rietorchis bestaat bijvoorbeeld uit graslanden, trilvenen en veenmosrietlanden. De soort groeit op een vochtige, niet te voedselrijke, niet of weinig bemeste, vaak kalkhoudende grond. De biotoop van daslook bestaat uit lofbossen, waar de soort op een

vochtige, vrij voedselrijke en kalkhoudende grond groeit. Het plangebied bevindt zich in de kern van Hoorn en bestaat uit flatgebouwen, bestrating, bomen en strikt beheerde grasstroken naast de bebouwing. In het plangebied is geen sprake van stabiele groeiplaatsen in een natuurlijke omgeving. Biotopen als trilvenen, loofbossen en veenmosrietland zijn niet in het plangebied aanwezig. Rietorchis en daslook worden derhalve niet in het plangebied verwacht.

Vier van deze vaatplanten prefereren stenige elementen als groeiplaats. De biotoop van steenbreekvaren bestaat bijvoorbeeld uit oude (afbrokkelende) muren van sluisen en kaden. Gele helmbloem is karakteristiek voor muurvegetaties. De soort komt voor op muren die vaak langs het water liggen. Tongvaren groeit meestal op of langs stenige elementen. De soort wordt aangetroffen op oude vochtige muren, waterputten, grachtkanten, straatputten en sluismuren. De biotoop van zwartsteel bestaat uit oude muren van sluisen en kaden, zowel op bakstenen muren als op basaltmuren. In het plangebied is geen sprake van een oud en stenig substraat, gelegen naast het water. Dergelijke vaatplanten, als gele helmbloem, tongvaren, steenbreekvaren en zwartsteel, worden vanwege het ontbreken van een geschikt biotoop niet in het plangebied verwacht.

Tijdens het veldbezoek zijn onder andere de volgende soorten waargenomen: speenkruid (*Ficaria verna*), madeliefje (*Bellis perennis*) en ridderzuring (*Rumex obtusifolius*). Aangezien deze soorten niet aanvullend zijn beschermd vormt de aanwezigheid van deze soorten geen belemmering voor het uitvoeren van de geplande ruimtelijke ontwikkeling.

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen er geen strikt beschermde grondgebonden zoogdieren in de buurt van het plangebied voor.

Strikt beschermde grondgebonden zoogdieren worden gezien de ligging van het plangebied in de kern van Hoorn ook niet in het plangebied verwacht. Daarnaast staat het plangebied niet in verbinding met een natuurlijk leefgebied van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren. Ook volgens de meest recente (<3 jaar) verspreidingsgegevens van de NDFF zijn er geen recente waarnemingen van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren in de buurt van het plangebied gedaan. Daarnaast zijn tijdens het veldbezoek geen sporen van dergelijke soorten aangetroffen (zoals krabsporen en nesten van de eekhoorn of uitwerpselen en vraatsporen van de steenmarter). Strikt beschermde grondgebonden zoogdieren worden vanwege de afwezigheid van sporen en het ontbreken van geschikte biotopen en recente waarnemingen niet in het plangebied verwacht.

3.3.3 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), de meervleermuis (*Myotis dasycneme*), de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) in de buurt van het plangebied voor. Alle vleermuissoorten, alsmede hun verblijfplaatsen, essentiële foeragegebieden en vliegroutes zijn strikt beschermd volgens de Flora- en faunawet.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, holen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende vleermuissoorten

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats onder andere achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. In het plangebied zijn zeven flatgebouwen en tussen gelegen bijgebouwen aanwezig. Tijdens het veldbezoek is de bebouwing geïnspecteerd op de aanwezigheid van geschikte kieren, spleten en open stootvoegen. In alle flatgebouwen en in bijna alle bijgebouwen zijn open stootvoegen aangetroffen. Dit betreft open stootvoegen die zich aan de kopse kant van de gebouwen bevinden. Daarnaast is er op meerdere plekken ruimte onder de dakrand zichtbaar. Navolgende afbeeldingen geven een impressie van de aangetroffen kieren onder de dakrand en open stootvoegen.

Open stootvoegen en ruimtes onder de dakrand. Het rode kader illustreert de globale hoogte waarop de open stootvoegen zijn aangetroffen. De rode pijlen illustreren de open stootvoegen en ruimtes onder de dakrand.

De aangetroffen ruimtes onder de dakrand en de open stootvoegen bieden vleermuizen genoeg ruimte om tussen te kruipen. Tevens is er sprake van vrije in- en uitvlieg-

ruimtes. In de directe omgeving en naast het plangebied zijn water en groen aanwezig welke kunnen voorzien in het voedsel (insecten) voor vleermuizen. Een dergelijk foerageergebied in de directe omgeving van een potentiële verblijfplaats vergroot de kans dat een verblijfplaats ook daadwerkelijk door vleermuizen in gebruik is aanzienlijk. Vanwege de mogelijk geschikte verblijfplaatsen, de vrije in- en uitvliegruimtes en de foerageerplekken in de nabijheid, kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen niet op voorhand worden uitgesloten. Door de sloop van de gebouwen vindt er mogelijk aantasting plaats van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Er is dan mogelijk sprake van overtreding van de Flora- en faunawet. Om met zekerheid vast te kunnen stellen of in het gebouw verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten aanwezig zijn, wordt nader onderzoek naar deze soorten noodzakelijk geacht.

Boombewonende vleermuissoorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. Bomen dienen hiervoor een minimale diameter van 30 centimeter te hebben. Zo hebben vleermuizen genoeg ruimte in de boom. Vanaf deze diameter maken spechten ook hopen in bomen, waarvan vleermuizen gebruik kunnen maken. Ook moeten de bomen dermate oud zijn, dat holtes door rotting ontstaan. Aan weerszijden van de gebouwen bevinden zich bomen. Dit betreft bomen langs de Siriusstraat, bomen aan de zuidkant van de spoorlijn, bomen langs de Steenbokstraat en bomen langs de Zuiderkruisstraat. Deze bomen zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op loszittend schors en geschikte holtes voor vleermuizen. In enkele van deze bomen zijn tijdens het veldbezoek holtes aangetroffen (zie navolgende afbeelding). Aangezien er boombewonende vleermuizen in de omgeving voorkomen, kan de aanwezigheid van een verblijfplaats niet op voorhand worden uitgesloten. Het plan voorziet in de kap van bomen. Echter, momenteel is nog niet bekend welke bomen gerooid worden. Derhalve wordt van het *worst-case* scenario uitgegaan, dat alle bomen mogelijk gekapt worden. Om met zekerheid vast te kunnen stellen of er zich verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen in het plangebied bevinden, wordt een nader onderzoek naar verblijfplaatsen noodzakelijk geacht.

Bomen met holtes in het plangebied.

Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied door tientallen of honderden

vleermuizen wordt gebruikt, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van een grote hoeveelheid vleermuizen verdwijnen. Dit kan een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke gebieden strikt beschermd.

Aan weerszijden van de flatgebouwen bevinden zich bomen. Dit betreft bomen langs de Siriusstraat, bomen aan de zuidkant van de spoorlijn, bomen langs de Steenbokstraat en bomen langs de Zuiderkruisstraat. Deze bieden vleermuizen geschikte foerageerplekken. Met name de bomen tussen de spoorlijn en de flats van de Siriusstraat kunnen een geschikt foerageergebied voor vleermuizen vormen, aangezien deze langs het water staan. Een lijnvormige en hoogopgaande begroeiing naast het water kan vleermuizen een hoog voedselaanbod en tevens beschutting tijdens het vliegen bieden. Zeker als er zich verblijfplaatsen van vleermuizen in de flatgebouwen bevinden, kunnen de groenstructuren in de directe omgeving belangrijk zijn voor het functioneren van de verblijfplaats. Op voorhand kan niet worden uitgesloten dat de bomen in het plangebied een essentieel foerageergebied voor vleermuizen vormen. Aangezien er tot op heden nog niet bekend is hoeveel bomen gerooid worden, kan momenteel niet worden uitgesloten dat er met de kap van bomen een mogelijk essentieel foerageergebied van vleermuizen verloren gaat. Om dit inzichtelijk te maken, wordt nader onderzoek naar foerageergebied van vleermuizen noodzakelijk geacht.

Essentiële vliegroutes

Om zich van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebied te verplaatsen wordt door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. Bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis gebruikt vaak bomenrijen waaraan het zich kan oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke vliegroutes strikt beschermd.

Aan weerszijden van de flatgebouwen bevinden zich bomen. Dit betreft zowel solitaire bomen als doorlopende bomenrijen. Op voorhand valt niet uit te sluiten dat de bomenrijen een essentiële vliegroute voor vleermuizen vormen. Met name de bomenrij tussen de spoorlijn en de Siriusstraat kan een geschikte vliegroute zijn, aangezien deze zich langs het water bevindt en het vrij ver verwijderd is van lichtbronnen (zoals straatlantaarns en de verlichting van de flatgebouwen). Aangezien er tot op heden nog niet bekend is welke bomen gerooid worden, kan momenteel niet worden uitgesloten dat er met de kap van bomen een mogelijk essentiële vliegroute van vleermuizen verloren gaat. Om dit inzichtelijk te maken, wordt nader onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen noodzakelijk geacht.

3.3.4 Vogels

Vogelsoorten met niet jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied soorten met niet jaarrond beschermde nesten aangetroffen als koolmees (*Parus major*), zwarte kraai (*Corvus corone*), meerkoet (*Fulica atra*), wilde eend (*Anas platyrhynchos*) en winterkoning (*Troglodytes troglodytes*). Dergelijke soorten kunnen mogelijk in het plangebied tot broeden komen.

Tijdens het broeden zijn alle vogels strikt beschermd. Om te voorkomen dat door de geplande werkzaamheden broedende vogels verstoord worden, adviseren wij om de werkzaamheden buiten de broedperiode (half maart tot half augustus) te starten. Als vogels op zoek gaan naar een geschikte broedlocatie en merken dat het plangebied en de directe omgeving te verstorend zijn, zullen ze een andere locatie zoeken. Daarnaast kan ook in de broedperiode gestart worden met de werkzaamheden. Dan dient aantoonbaar te worden vastgesteld door een expert op het gebied van vogels dat geen broedende vogels in het plangebied aanwezig zijn. Als buiten de broedperiode nog een broedende vogel wordt aangetroffen, is ook deze beschermd en dienen de werkzaamheden ter plaatse gestaakt te worden. Er dient vervolgens contact met een ecoloog te worden opgenomen om de situatie te bespreken en een passende oplossing te vinden.

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt een aantal jaarrond beschermde vogelsoorten in de buurt van het plangebied voor. Het betreft de soorten boomvalk (*Falco subbuteo*), buizerd (*Buteo buteo*), gierzwaluw (*Apus apus*), grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*), havik (*Accipiter gentilis*), huismus (*Passer domesticus*), kerkuil (*Tyto alba*), oehoe (*Bubo bubo*), roek (*Corvus frugilegus*), slechtvalk (*Falco peregrinus*), sperwer (*Accipiter nisus*) en wespendif (*Pernis apivorus*). Het plangebied, gelegen in de kern van Hoorn, kan mogelijk onderdeel zijn van de (broed)biotoop van enkele strikt beschermde vogelsoorten. Hieronder wordt in meer detail beschreven of en in welke mate het gebied geschikt kan zijn voor de betreffende soorten.

Huisumus

Huismussen broeden doorgaans in kieren en spleten van bebouwing en onder (ronde) dakpannen. De flatgebouwen en bijgebouwen zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op de geschiktheid van de bebouwing als nestplaats voor de huismus. Echter, in geen van de gebouwen zijn geschikte kieren en spleten aangetroffen. Daarnaast hebben geen van de gebouwen ronde dakpannen en biedt het platte dak huismussen geen geschikte nestgelegenheid. Tijdens het veldbezoek zijn er daarnaast geen huismussen in het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied waargenomen. De huismus is zeer honkvast en zal zich nooit verder begeven dan enkele honderden meters van zijn nest. Het ontbreken van waarnemingen kan derhalve een indicatie zijn van de afwezigheid van een nestlocatie in het plangebied. Daarnaast zijn er ook volgens de meest recente (<3 jaar) verspreidingsgegevens van de NDFF geen waarnemingen van de huismus in de directe omgeving van het plangebied gedaan. De huismus wordt vanwege de afwezigheid van geschikte nestlocaties en het ontbreken van waarnemingen niet in het plangebied verwacht.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen broeden in Nederland onder dakpannen en in kieren en gaten in muren. De gebouwen in het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op mogelijke nestplaatsen van de gierzwaluw. Geschikte kieren en spleten zijn echter niet aangetroffen. Verblijfplaatsen van gierzwaluwen worden derhalve niet in het plangebied verwacht.

Andere vogels met jaarrond beschermde nesten

Andere jaarrond beschermde vogelsoorten maken hun nesten op hoge gebouwen (slechtvalk), langs stromende beken (grote gele kwikstaart), in oude nesten van kraaien, buizerds en eksters in boomgroepen (boomvalk, wespandief) in hoge bomen (bui- zerd, roek, havik, oehoe), op richels en in spleten van rotswanden (oehoe), oude schuren of nestkasten (kerkuil) of op speciale nestpalen (ooievaar). Deze elementen zijn niet in het plangebied aanwezig, nesten van deze jaarrond beschermde vogel- soorten zijn derhalve niet in het plangebied te verwachten.

3.3.5 Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFP komen er geen reptielen in de buurt van het plangebied voor.

Reptielen komen voornamelijk voor in overgangsvegetaties van bijvoorbeeld bos naar heide. Een dergelijk leefgebied is in het plangebied niet aanwezig. Enkel de ringslang (*Natrix natrix*) laat zich ook in meer stedelijk gebied zien. De soort komt vooral voor ten noorden van de grote rivieren, in laagveengebieden, natte heideterreinen en wa- terrijke zandgronden. Een dergelijk biotoop is niet in het plangebied aanwezig. De ringslang kan echter ook voorkomen in gebieden met een relatief hoge verstorings- graad. Echter, gezien de afwezigheid van ruige delen en geleidelijk aflopende oe- verzones en gezien de ligging van het plangebied in stedelijk gebied, wordt het niet waarschijnlijk geacht dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de ringslang. Negatieve effecten van het plan op deze soort zijn derhalve niet te verwach- ten.

3.3.6 Amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFP komt de rugstreeppad (*Epidalea cala- mita*) in de buurt van het plangebied voor.

De rugstreeppad is een pionierssoort die grote afstanden kan afleggen. De soort is een bewoner van zandige terreinen met een hoge dynamiek en komt voornamelijk voor langs de grote rivieren en op de hogere zandgronden. De rugstreeppad is sterk gebonden aan vergraafbaar zand in braakliggend terrein en is voor de voortplanting afhankelijk van ondiepe poeltjes. Aan de oostkant van de flat op de Zuiderkruisstraat waren tijdens het veldbezoek enkele plassen zichtbaar vanwege de recente regenval. Vergraafbaar zand is echter niet in het plangebied aanwezig. Daarnaast zijn er vol- gens de meest recente (<3 jaar) verspreidingsgegevens van de NDFP geen waarne- mingen van de rugstreeppad in de buurt van het plangebied gedaan. De rugstreeppad wordt derhalve niet in het plangebied verwacht.

Overige strikt beschermde amfibieën worden niet in het plangebied verwacht, vanwe- ge de ligging in stedelijk gebied en vanwege de afwezigheid van natuurlijke biotopen (zoals hoogveen, laagveen, heidegebied, bosgebied of kleinschalig landschappelijk gebied met heggen en struwelen).

3.3.7 Vissen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFP komt de kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) en bittervoorn (*Rhodeus amarus*) in de buurt van het plangebied voor.

In het plangebied bevindt zich een permanent watervoerende watergang (zie navolgende afbeelding).

Permanent watervoerende watergang in het plangebied.

De biotoop van de bittervoorn bestaat uit langzaam stromende en stilstaande zoete wateren. De soort komt voor in poldersloten, vaarten, vijvers, meren en sneller stromende plantenrijke rivieren en beken. Belangrijke elementen voor de leefomgeving van de bittervoorn zijn een goed ontwikkelde onderwatervegetatie of oevervegetatie en een diepte van minimaal 45 centimeter. Daarnaast is de aanwezigheid van zoetwatermossels een voorwaarde voor de voortplanting. Vanwege de geringe oever- en onderwatervegetatie wordt de bittervoorn niet in de watergang in het plangebied verwacht. Daarnaast zijn er geen zoetwatermossels in de buurt van de watergang aangetroffen. Volgens de meest recente (<3 jaar) verspreidingsgegevens van de NDFF zijn er daarnaast geen recente waarnemingen van de bittervoorn in de buurt van het plangebied gedaan. De soort wordt derhalve niet in het plangebied verwacht.

De biotoop van de kleine modderkruiper bestaat uit stilstaand en langzaam stromend water, (polder)sloten, greppels, beken, geïsoleerde plassen, kanalen en oeverzones van meren en plassen. Kleine modderkruipers hebben een voorkeur voor een zandige bodem maar komen ook voor in water met een dikke sliblaag of kleibodem. De soort komt ook voor in sloten met weinig vegetatie. De watergang in het plangebied kan een geschikt biotoop voor de kleine modderkruiper vormen. Deze watergang bestaat namelijk uit stilstaand water en is permanent watervoerend. Kleine modderkruipers stellen daarnaast weinig eisen aan de kwaliteit van het water en de bodemsubstraat. De aanwezigheid van de kleine modderkruiper kan op voorhand niet in de watergang in het plangebied worden uitgesloten. Mocht het plan werkzaamheden aan de watergang mogelijk maken (hierbij kan gedacht worden aan het plaatsen van duikers of aan het gedeeltelijk dempen van de watergang), dan vindt er mogelijk verstoring en/of aantasting plaats van de kleine modderkruiper. Hierdoor kan er mogelijk sprake zijn van een overtreding van de Flora- en faunawet. Bij werkzaamheden aan de watergang wordt een onderzoek naar de kleine modderkruiper derhalve noodzakelijk geacht.

3.3.8 Insecten en andere ongewervelden

Beschermde insectensoorten en andere beschermde ongewervelden eisen een zeer specifiek habitat. Deze soorten komen in stabiele habitattypen voor zoals heiden en venen. In het betreffende plangebied is geen sprake van een dergelijke stabiele leef-

omgeving en de juiste leefomstandigheden voor dergelijke soorten. Beschermd insecten en andere ongewervelden zijn daarom niet te verwachten in het plangebied.

4 Conclusie

In de Siriusstraat te Hoorn is men voornemens om nieuwbouw te realiseren. Hiertoe wordt de bestaande bebouwing gesloopt. Dit betreft 7 flatgebouwen en tussen gelegen bijgebouwen. Ook zullen er enkele bomen worden verwijderd.

4.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, het NNN, weidevogelleefgebied en ganzenfoerageergebied dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen en negatieve invloed hebben op beschermde gebieden.

4.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied of in een Beschermd Natuurmonument. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied bevindt zich op ongeveer 280 meter van het plangebied. Negatieve effecten van het plan op de natuurwaarden van nabijgelegen Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten worden niet waarschijnlijk geacht. Nader onderzoek in de vorm van een Voortoets Natuurbeschermingswet 1998 wordt derhalve niet noodzakelijk geacht. De Natuurbeschermingswet 1998 staat de uitvoerbaarheid van het plan derhalve niet in de weg.

4.1.2 *NNN, natuurverbindingen, weidevogelleefgebied en ganzenfoerageergebied*

Het plangebied ligt niet in het NNN, een natuurverbinding, een weidevogelleefgebied of een ganzenfoerageergebied. Het dichtstbijzijnde gedeelte van het NNN bevindt zich op ongeveer 160 meter afstand. De meest nabije natuurverbinding en het dichtstbijzijnde weidevogelleefgebied en ganzenfoerageergebied bevindt zich op respectievelijk 1,8 kilometer, 475 meter en 7,9 kilometer afstand van het plangebied. Negatieve effecten van het plan op deze gebieden zijn niet te verwachten. De ligging van het plangebied ten opzichte van het NNN, natuurverbindingen, weidevogelleefgebieden en ganzenfoerageergebieden staat de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg.

4.2 Soortbescherming

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt een aantal strikt beschermde plant- en diersoorten in de buurt van het plangebied voor. De meeste van deze soorten zijn in de huidige situatie echter niet in het gebied te verwachten, omdat mede op basis van het veldbezoek is geconstateerd dat een geschikt leefgebied ontbreekt. Echter, van twee soorten kan op basis van het veldbezoek de aanwezigheid niet op voorhand worden uitgesloten.

4.2.1 *Vleermuizen*

Verblijfplaatsen van gebouwwonende en boombewonende vleermuizen zijn niet op voorhand in het plangebied uit te sluiten. Hetzelfde geldt voor de aanwezigheid van een essentieel foerageergebied en een essentiële vliegroute. Door de beoogde plannen gaat er mogelijk een strikt beschermde verblijfplaats, een essentieel foerageergebied of een essentiële vliegroute van vleermuizen verloren. Hierdoor kan er sprake

zijn van een overtreding van de Flora- en faunawet. Een nader onderzoek naar verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen wordt noodzakelijk geacht om de haalbaarheid van het plan in het kader van de Flora- en faunawet vast te stellen.

4.2.2 *Kleine modderkruiper*

In de watergang in het plangebied is de aanwezigheid van de kleine modderkruiper niet op voorhand uit te sluiten. Mocht het plan werkzaamheden aan de watergang mogelijk maken (hierbij kan gedacht worden aan het plaatsen van duikers of aan het gedeeltelijk dempen van de watergang), dan vindt er mogelijk verstoring en/of aantasting plaats van de kleine modderkruiper. Hierdoor kan er mogelijk sprake zijn van een overtreding van de Flora- en faunawet. Bij werkzaamheden aan de watergang wordt een onderzoek naar de kleine modderkruiper derhalve noodzakelijk geacht.

5 Advies

5.1 Aanvullend onderzoek Flora- en faunawet

Nader onderzoek dient uitgevoerd te worden volgens bepaalde standaarden en protocollen en in bepaalde periodes in het jaar om de aanwezigheid met voldoende juridische zekerheid vast te stellen.

5.1.1 Vleermuizen

Het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen, zoals verwoord in het vleermuisprotocol 2013 (Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur). Het vleermuisprotocol stelt vast dat vier veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden. Twee daarvan dienen plaats te vinden in de periode van 15 mei tot en met 15 juli met een tussenperiode van circa 30 dagen. De andere twee veldbezoeken dienen tussen 15 augustus en 30 september plaats te vinden met een tussenperiode van circa 20 dagen. Navolgend overzicht geeft de onderzoeksperiodes van vleermuizen weer. Tijdens deze veldbezoeken zal gebruik worden gemaakt van een batdetector of batlogger. Dit zijn apparaten waarmee de onhoorbare ultrasone geluiden van vleermuizen worden opgevangen en vertaalt in voor mensen hoorbare geluiden. Door het uitvoeren van vier veldbezoeken kan met voldoende zekerheid aannemelijk worden gemaakt of vleermuizen wel of niet aanwezig zijn in het plangebied. Mocht uit dit onderzoek blijken dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan dient mogelijk een ontheffing Flora- en faunawet aangevraagd te worden en zijn mogelijk mitigerende maatregelen noodzakelijk.

Onderzoek naar vliegroutes en foerageergebied dient plaats te vinden door middel van twee veldbezoeken in de periode 15 april tot 15 augustus, met een tussenliggende periode van ten minste 20 dagen. Het onderzoek naar vliegroutes en foerageergebied kan gecombineerd worden met het onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen. Onderstaande tabel geeft de onderzoeksperiodes weer.

Soortgroep	Soort/functie	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Vleermuizen	Verblijfplaatsen												
	Vliegroutes												
	Foerageergebied												

5.1.2 Kleine modderkruiper

Het nader onderzoek naar de kleine modderkruiper vindt plaats door middel van minimaal één veldbezoek en door gebruik te maken van een schepnet (bijvoorbeeld het standaardmodel van RAVON, met een gestrekte maaswijdte van 3 millimeter en een netgrootte van 70x40 centimeter) bij het vangen van volwassen dieren. Onderstaande tabel geeft de onderzoeksperiode weer.

Soortgroep	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Kleine modderkruiper												

5.2 Zorgplicht

De zorgplicht is altijd van toepassing. Iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden te verrichten buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen). Ook kan er gefaseerd worden gewerkt om dieren de kans te geven om te vluchten.

5.3 Broedende vogels

De werkzaamheden dienen buiten de broedperiode plaats te vinden. Voor de meeste vogels loopt deze van half maart tot half augustus. Broedende vogels zijn strikt beschermd door de Flora- en faunawet en mogen niet verstoord worden. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.

5.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te realiseren woningen;
- als er zolders of vlieringen worden aangelegd, zouden deze niet helemaal geïsoleerd kunnen worden. Hierdoor worden de zolders mogelijk een geschikt verblijf voor vleermuizen;
- het planten van bomen en struwelen voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten;
- er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van huis- en gierzwaluwen. Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden.

5.5 Vervolgstappen

- Uitvoeren nader onderzoek vleermuizen;
- Uitvoeren nader onderzoek kleine modderkruiper. Dit hoeft enkel plaats te vinden wanneer er werkzaamheden aan de watergang plaats zullen vinden.
- Indien geen essentiële functies voor vleermuizen of de kleine modderkruiper worden vastgesteld of door het plan worden aangetast, is het plan haalbaar in het licht van de Flora- en faunawet;
- Indien essentiële functies voor de kleine modderkruiper worden vastgesteld en door het plan worden aangetast, dient gewerkt te worden volgens een door het Ministerie van EZ geaccordeerde gedragscode die aangeeft op welke wijze rekening wordt gehouden met de kleine modderkruiper.

- Indien essentiële functies voor vleermuizen worden vastgesteld en door het plan worden aangetast, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen en een ontheffing Flora- en faunawet te worden aangevraagd;
- In alle gevallen dient bij de werkzaamheden rekening te worden gehouden met broedende vogels en de zorgplicht.

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

Lenders, A., Marijnissen, C., Felix, R. 1993. Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld, stichting RAVON, Nijmegen.

Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging. 2013. Vleermuisprotocol 2013.

Provincie Noord-Holland, 2016. Natuurbeheerplan 2016.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis. Versie 2.0 december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Kleine modderkruiper. Versie 2.0 december 2014.

Stichting Bouwresearch (SBR), 2003. Meten en beoordelen van trillingen (Serie A t/m C).

Van der Meijden, R. 2005. Heukels' Flora van Nederland, Wolters Noordhoff, Groningen/Houten.

Van Diepenbeek, A. 1999. Veldgids Diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Van Uchelen, E. 2006. Praktisch natuurbeheer: amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

www.noord-holland.nl

www.quickscanhulp.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.stowa.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.telmee.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.aerius.nl